

ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ МОЛОДІ

Проблема виникнення та прояву інтернет-залежності вивчалась з урахуванням специфіки різних етапів онтогенезу. Здійснювалися, дослідження особливостей цього виду залежності в дітей молодшого шкільного віку (О. П. Белінська), зокрема, в яких переважає залежність від комп'ютерних ігор (О. Л. Гірченко, Т. В. Дуброва, В. Г. Прийменко). Був здійснений широкий аналіз специфіки прояву інтернет-залежності в підлітків (В. В. Білоущенко, С. В. Олендаренко, О. С. Пюра, Г. О. Хомич, А. Ф. Шайдуліна), де інтернет виступає в якості провідного засобу масової інформації. Здійснювалися дослідження інтернет-залежності студентської молоді (О. С. Бартків, Т. Ю. Больбот, В. В. Гришко) та ін. [1].

У нашому дослідженні здійснена спроба теоретичного узагальнення проблеми інтернет-залежності, що виявляється у визначенні її методологічних, теоретико-концептуальних засад. Психологічний профіль інтернет-залежної особистості складається з домінуючих (напруженість, низький самоконтроль, емоційна нестабільність), виражених (тривожність, несміливість, замкнутість) та вагомих (підпорядкованість, чутливість, підозрілість, конформність) ознак, що визначаються їх впливом на особистість. Психологічний портрет особистості з пограничними ознаками інтернет-залежності також було побудовано у відповідності з ієрархією ознак. Домінуючими характеристиками є тривожність, замкнутість, підпорядкованість; вираженими – напруженість, мрійливість, чутливість; низький самоконтроль, емоційна нестабільність, несміливість.

Особам з відсутністю інтернет-залежності притаманні специфічні характеристики мотиваційно-ціннісної (прагнення задовольнити провідні потреби в реальному житті; надання переваги зовнішньому світу над віртуальною реальністю; спрямованість цілепокладання у реальне життя; відсутність прагнення до створення віртуального образу «Я»), когнітивної (відсутність зміни стану свідомості при перебуванні в інтернеті; сприйняття реального життя як кращого, порівняно з віртуальним), емоційно-вольової (емоційна стабільність; відсутність порушення процесу цілепокладання; відсутність афекту фрустрованості потреб), поведінкової (розвинутий самоконтроль при використанні мережі; відсутність компульсивних симптомів; симптомів відміни та толерантності) сфер [2,3].

Особам із пограничними ознаками інтернет-залежності властиві специфічні характеристики мотиваційно-ціннісної (використання інтернету для «втечі» від реальності при переживанні складних життєвих обставин; потреба в сенсорній стимуляції; спрямованість процесу цілепокладання як в реальне, так і у віртуальне життя; збереження орієнтації на позитивний результат життєвого

шляху; домінування таких цінностей, як розваги, впевненість, активне життя, друзі, любов, що переносяться у віртуальну площину), когнітивної (схильність до зміни стану свідомості під впливом інтернету; приналежність до мережевої субкультури; тенденція до віртуалізації свідомості), емоційно-вольової (утруднений самоконтроль в мережі; дискомфорт при відсутності можливості вийти в інтернет; складність керування часом в мережі; схильність до депресивних станів; переживання почуття самотності; пригнічені агресивні тенденції; афект фрустрованості потреб), поведінкової (захопленість перебуванням в мережі; витрачання значної кількості часу на діяльність в інтернеті; симптоми толерантності) сфер [2, 3].

Інтернет-залежним особам притаманні зміни: в мотиваційно-ціннісній (домінування прагнення «втечі» у віртуальну реальність; прагнення задовольнити в мережі фрустровані потреби; надання переваги віртуальній реальності над зовнішнім світом; спрямованість цілепокладання в інтернет-середовище; прагнення до створення віртуального образу «Я»; низька здатність висувати цілі, що стосуються реального життя; сприйняття існування як беззмістовного; перенесення таких цінностей, як активне життя, друзі, впевненість в собі, суспільне визнання у віртуальну площину).

Перспективою подальших досліджень є вивчення соціально-політичних факторів розвитку інтернет-залежності в індивіда, що перебуває на різних етапах онтогенезу.

Література:

1. Камінська О. В. Інтернет-залежність як актуальна проблема сьогодення / О. В. Камінська // Наукові записки. Психологія і педагогіка. – 2013. – Вип. 22. – С. 41-46.
2. Камінська О. В. Психологічні особливості впливу інтернету на особистість молодшої людини : навчальний посібник / О. В. Камінська. – Рівне: ПроПрінт, 2010. – 50 с.
3. Камінська О. В. Характеристика психологічних особливостей інтернет-залежності / О. В. Камінська // Проблеми сучасної психології : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2013. – Вип. 20. – С. 242-252.

УДК 159.964.1

*Макарова Наталія Миколаївна,
Михайлюк Ірина Сергіївна
Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля,
м. Сєвєродонецьк, Україна*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА

Постановка проблеми. Становлення, як філософська категорія, означає перехід від однієї визначеності буття до іншого, від одного ступеня розвитку до

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>